

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemli sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 260. — Štev. 260.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 15, 1940

—PETEK, 15. NOVEMBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

NEMCI IZGANJAJO FRANCOZE

Francoska vlada v Vichy-ju odločno protestira proti nemški zahtevi, da se Francozi izselijo iz Alzacije in Lotarinške

Včeraj je presenetilo francosko prebivalstvo v Lotaringiji obvestilo, da se bo moralo preseliti na Poljsko, ali pa v nezasedeno ozemlje Francije. Vlada maršala Petaina je zavzela zelo trdno stališče proti izgonu francoskega prebivalstva iz Alzacije in Lotarinške s povdalkom, da je v nasprotju z določbami premirja glede "sodelovanja." Nadalje tudi pravi francoska vlada, da tvori pogodba za premirje temelj za odnose med zmagovalcem in premaganim.

Dopolodne je maršal Petain poklical iz Ptrizava Lavala na sejo, na kateri sta razpravljala o premestitvi prebivalstva v Lotarinško. In po tej seji je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo:

"Nemške oblasti v Lotaringiji so ravnokar naprosile francoske govoreče prebivalce v pokrajini, da se odloči, ali se preseli na Poljsko, ali pa v nezasedeno Francijo. Naši rojaki so se odločili za Francijo. Gotovo so jim o bebi brez vsake poverljivosti povedale, da je bila ta odredba sklenjena v dogovoru med francosko in nemško vlado.

Francoska vlada v tem oziru objavlja najodločnejše zanihanje.

Taka odredba ni bila nikdar dogovorjena na nemško-francoskem posvetovanju.

V tem pogledu se je francoska vlada obrnila na nemško komisijo za premirje."

Položaj za Francoze zelo težaven

Navzlic zanihanju francoske vlade je vendarle res, da bo nemška vlada iz Lotarinške izgnati Francoze, da bo dežela popolnoma nemška. Znano je, da so prebivalci bili obveščeni, da se morajo odločiti, ali se preselijo, ali pa ostanejo. Za slučaj, da gre, jim je dovoljeno vzeti s seboj samo 2200 frankov.

Vlaki že vozijo skozi Lyon Francoze, ki nočejo ostati pod nemško vlado. Večinoma odha-

jajo v kraje v dolini reke Rhone.

Maršal Petain se dobro zaveda, kako težko je ljudem pustiti dom in oditi v neznan kraj, toda vsakdo ima v spominu Petainove besede: "Vedeti moramo, kako čakati in kako trpeti."

Oznanjeno je tudi bilo, da bodo nemške oblasti izgnale iz Lotarinške in iz Porenja vse Žide, katerih je približno deseti tisoč, v nezasedeno Francijo.

V četrtek 14. novembra je bila pod predsedništvom maršala Petaina ministrska seja, na kateri je bilo sklenjeno, da se preseli nekaj prebivalstva iz vzhodnega dela Lotarinške.

Hitler se natančno ravna po svojem zaključku, da se morajo narodnosti preseliti in je zato tudi odredil preselitev v Lotarinško.

Grška armada je včeraj pričela splošno ofenzivo in vsi boji se vrše na albanskem ozemlju. Odbiti so bili trije močni italijanski protinapadi in Grki stalno prodirajo v Albanijo.

Po zadnjih poročilih s fronte so v teku zelo vroči boji na celi 125 dolgi fronti.

Grkom je padel v roke velik plen. Grški in angleški aeroplani so zopet bombardirali Argyrokastron in Korico. V bojih je bilo uničenih 11 italijanskih aeroplanov, medtem ko so Grki izgubili samo enega.

Kot pravi poročilo iz Londona, so angleški letalci včeraj zopet bombardirali italijansko vojno pristanišče Taranto. Letalci so sporočili, da so po bombardiranju v pristanišču in v mestu nastali požari.

Tuji opazovalci so mnenja, da bo bombardiranje največje italijanske vojne luke Taranto imelo velik vpliv na prihodnjo italijansko strategijo v Sredozemlju. Posebno bo čutil velik vpliv Egipt, ki se bo čutil vsled uničenja mnogih italijanskih bojnih ladij bolj varnega.

FRANCOSKA VLADA IN ORGANIZIRANO DELAVSTVO

Francoska vlada v Vichy, ki ji načeluje maršal Petain, je nastopila proti delavskim organizacijam in proti trustom.

S posebno vladno odredbo je bila razpuščena Generalna federacija dela, razpuščena sta bila pa tudi dva močna trusta, ki sta kontrolirala francosko premogovno industrijo in industrijo jekla.

Za industrijo jekla in premoga so bili imenovani posebni odbori, ki bodo odgovorni vladi.

Vlada je zaplenila vsa lastnina razpuščenih delavskih organizacij.

Delavske organizacije so bile razpuščene pod pretvezo, da so nepotrebne, ker bodo v bodoče vse važnejše francoske industrije pod vladno kontrolo.

HITLER ČAKA NA STALINOVO ODLOČITEV

Včeraj ob 11 dopoldne je ruski vnanji komisar Vjačeslav Molotov končal svoje razgovore s Hitlerjem ter se je s svojimi spremljevalci odpeljal s posebnim vlakom z Anhalt železniške postaje v Moskvo.

Uradno poročilo o posvetovanjih pove zelo malo ter pravi:

"Tekom obiska v Berlinu 12. in 13. novembra je imel predsednik ljudskih komisarjev in vnanji komisar Molotov več razgovorov s fuhrerjem Hitlerjem in vnanjim ministrom von Ribbentropom.

"Razgovor je potekel v ozračju medsebojnega zaupanja ter je dovedel do sporazuma med obema strankama o vseh važnih vprašanjih, ki so važna za Nemčijo in Sovjetsko unijo.

Četudi ni bilo oznanjeno, vendar je vsakdo prepričan, da sta Hitler in Molotov v sedmih urah svojih razgovorov prišla do zaključkov, ki so velike važnosti za Evropo, Azijo in Afriko in ki jih bodo občutili mnogi narodi. Karkoli pa sta sklenila, Molotov ni bil pooblaščen potrditi in podpisati, temveč bo na podlagi Molotovega poročila o svojih razgovorih s Hitlerjem in von Ribbentropom odločil Josip Stalin.

Lindberghov dom zavetišče za revne otroke

Senat države New Jersey je odobril predlog, da sprejme država v dar Lindberghovo posestvo w Sourland Mountains. Poslopje bodo preuredili v zavetišče za revne otroke. Iz tega poslopja je bil leta 1932 uveden Lindberghu sin-prvorojenec.

Preteča stavka v muničjski tovarni

Tisoč delavcev, zaposlenih pri E. W. Bliss Co, v Brooklynu, N. Y., katera izdeluje torpede in naboje za Anglijo, je v sredo glasovalo, da bodo v ponedeljek zastavkali, če jim kompanija ne zviša plače. Delavci so člani locala 475 United Electrical Radit and Machine Workers (CIO). Sedanja pogodba, ki določa kot minimalno plačo 55 centov na uro, je potekla 6. novembra. Zdaj zahtevajo 60 centov za neizvežbane ter 90 centov za izvežbane delavce.

Delavski pregled

SLOGA V DELAVSKEM GIBANJU

CIO in AFL unije še niso sestavile nobenega pozitivnega načrta. — Maddenov naslednik bo najbrž Harry Millis, profesor ekonomije na čikaški univerzi.

Administraciji je dosti na tem, da bi zavladala sloga v ameriškem delavskem gibanju, toda, kako bi se dalo ta cilj doseči, ni zaenkrat še nikomur znano. Sidney Hillman, ki je zastopnik delavstva v predsedniškovi obrambni komisiji, je zanikal vsa poročila, da je bil sestavljen kakšen tozadeven načrt CIO ali AFL unij.

Zaenkrat je vse odvisno od Johna L. Lewisa, če bo izpolnil svojo obljubo ter odstopil kot predsednik CIO. Koga bo izbral tziroma podpiral kot svojega naslednika, ni nikomur znano.

Ve se le toliko, da bo imel Lewis pri CIO še vedno precej besede, pa če bo predsednik te močnega delavske organizacije ali ne.

Vprašanje je tudi, kaj bo z J. Warrenom Maddenom, načelnikom Delavskega urada, ki ga je Lewis vedno zagovarjal. Njegov termin je potekel, predsednik Roosevelt ga pa ni ponovno imenoval.

Njegov naslednik bo najbrž Harry Millis, profesor narodnega gospodarstva na čikaški univerzi.

Splošno se tudi govori o resignaciji delavske tajnice Miss Perkins, ki baje že precej časa stremi po povratku v privatno življenje. Njen naslednik bi bil skorogotovo Daniel Tobin, predsedni močnega AFL unije razvažalec. Vpoštev pa pride tudi Philip Murray in Sidney Hillman.

Col. Philip Fleming, administrator urno-mezdne oblasti, bo najbrž poklican nazaj v armado.

Konec stavke v Fort Dix

George A. Fuller Company iz New Yorka je dobila naročilo zgraditi v Fort Dix v državi New Jersey 852 vojaških barak. Pred petimi dnevi so pa delavci, člani raznih AFL unij zastavkali. Družba se je vklonila delavskim zahtevam, in delo se je zopet začelo. Pogodba določa, da morajo biti barake dovršene v devetdesetih dneh, torej do 28. novembra, kar se pa najbrž ne bo zgodilo, kajti stavka, dasi je trajala samo štiri dni, je gradnjo zelo zavlekla.

V Linden, N. J., je bila končana stavka pri Allied Clothing Company, ki je trajala sedem tednov. Stavkali so Amalgamated Clothing Workers of Amerika. Tvrdka izdeluje zimске suknje za vojake. Stavkarji so prodrli s svojimi zahtevami.

Šest-članska družina piketira tovarno

Pred neko delavnico v Jones-

boro, Ark., se je pojavila Mrs. Velma Ackerman s svojimi petimi sinovi. Ta neobičajna piketska vrsta vzbuja v mestu občo pozornost. Mrs. Ackerman pravi, da dolguje družba nji in njenim otrokom zaostalo plačo v znesku \$7,500.

Piketi aretirani v Kanadi

V Windsoru, Ont., je policija pred poslopjem Canadian Chrysler Corp. aretirala 25 piketov ter jih obtožila prekršitve obrambne postave. Stavkalo je le nekaj uslužbencev, ko se je pa raznesla vest o aretaciji piketov, so vsi zastavkali. Stavkarji so člani CIO unije avtnih delavcev.

Smrt delavskega voditelja

V Frostburgu v državi Maryland se je zrušil na cesti 37 letni William J. Carney, okrajni ravnatelj CIO v New Jersey. Zadel ga je srečna kap.

Carney je bil svoječasn uslužbenec pri Westinghouse Electric and Manufacturing Co. v Pittsburghu, pozneje je pa začel organizirati jeklarje in avtne delavce v Michiganu, Ohio in Pennsylvaniji. V Frostburg je prišel k pogrebu svoje sestrice.

Prodajalci so se vrnili na delo

15. oktobra so zastavkali v državah Pennsylvania, New Jersey in Delaware prodajalci pri Great Atlantic and Pacific Tea Company ter pri American Stores Company. Prodajalci so člani Retail Clerks International Protective Association (AFL). Včeraj je D. L. Marquis, podpredsednik unije, naznanil, da je bil spor poravnani in da se bodo prodajalci še konci tega tedna vrnili na delo.

Stavkalo je približno šest-tisoč prodajalcev, ki so dobili po dva dolarja tveč na teden. Prodrli so tudi s svojo zahtevno, da družbi nimata pravice zaposliti kakšnega neunijskega delavca.

Kompanija povišala plače

Iz New Haven, Conn., poročajo, da bo Winchester Repeating Arms Co. zvišala svojim 6000 uslužbencem plače. Deset-odstotno zvišanje stopi 1. decembra v veljavo. Družba je dobila od ameriške in angleške vlade velika naročila.

United Aircraft dobila veliko naročilo

Mornariški department je naročil pri United Aircraft

Corporation (podružnici Pratt and Whitney) za 57 milijonov dolarjev zrakoplovnih motorjev.

Kakšni naj bodo motorji, še ni bilo objavljeno. Sperry Gyroscope Company v Brooklynu je dobila naročila za tri milijone dolarjev.

Nad en milijon oseb v zvezni službi

Zvezna vlada je imela konci meseca septembra v svoji službi 1 milijon 58 tisoč 596 oseb. Izza meseca avgusta se je to število povečalo skoro za dva odstotka.

Število uslužbencev se je posebno povečalo v armadnem in mornariškem departmentu.

Stavka pri Crucible Steel Company

V tovarni Crucible Steel Co. v Midland, Pa., so zastavkali delavci, ki so člani CIO. Kompanija, ki ima velika vladna naročila pravi, da so zastavkali prej, predno so dali družbi priliko, da bi se pogajala z njimi.

V soboto so zaštrajkali delavci v enem oddelku, pozneje se je pa razširil štrajk še na pet drugih oddelkov.

Če stavka ne bo takoj končana, bo morala družba prenehati z obratovanjem.

FORD BO DOBIL VLADNO NAROČILO

Unija avtnih delavcev protestira proti vladi, češ, da se Fordova družba ne pokori določbam Wagnerjeve postave.

Nedavno je bila Fordova kompanija vladno naročila za aeroplanske motorje v znesku 122 milijonov dolarjev.

To je zelo podžgalo unijo avtnih delavcev oziroma njenega predsednika R. J. Thomasa.

Postava namreč določa, da so upravičene do vladnih naročil le tvrdke, ki izpolnjujejo postavo, o Fordovi družbi je pa znano, da je v šestih slučajih prekršila Wagnerjevo delavsko postavo. Šestkrat je nastopil proti nji Delavski urad in jo obtožil nepostavnosti.

Thomas je rekel v svojem protestu:

— Ford Motor Company nikakor ne zasluži tako velikega naročila. PoPleg vsega tega je treba tudi pomisliti, da Fordova družba ne more jamčiti, da bo naročilo v doglednem času izvršila.

S tem je hotel Thomas namigniti, da bo pri Fordu izbruhnli štrajk.

Pred volitvami je glavni stan CIO v Washingtonu vedno protestiral, če je kakšen kršilec Wagnerjeve postave dobil vladno naročilo, po volitvah pa ni več takih protestov. Delavska organizacija hoče najbrž počakati, kakšno smer bo zavzel obrambni program.

Da je Ford dobil tako iz-

Mornariškimi delavcem je bila povišana plača

Felix Siren, organizator Inland Boatmen's divizije narodne mornariške unije, je naznanil, da je bila dva tisoč članov te divizije povišana plača od 20 do 25 procentov. V diviziji je vsega skupaj približno pet tisoč dolarjev.

Pogajanja pri Vultee Aircraft

Delavci Vultee Aircraft tovarne v Los Angeles so se v velikem številu pridružili United Automobile Workers uniji (CIO).

Doslej je znašala njihova minimalna plača 50 centov na urt. Upravi družbe so zapretili s stavko, če jim ne bo plačala najmanj 75 na uro.

Kompanija se izgovarja, da jim to pod nobenim pogojem ni mogoče. Delavci so nato odvrnili, da bi bili v skrajnem slučaju zadovoljni tudi s 65 centi na uro, da pa pod nobenim pogojem nočejo delati za nižjo plačo.

Družba ima velika vladna naročila.

Pri Vultee Aircraft Company je zaposlenih nad tritisoč delavcev. V torko so glasovali, če naj zaštrajkajo, ako družba ne ugodí njihovim zahtevam. Nad 2500 jih je glasovalo za štrajk.

V Los Angeles je dospel predsednik Vultee Aircraft Company, Harry Miller, da se bo posebno udeležil pogajanj.

DOBRA LETINA

Poljedelski department poroča, da je ugodno oktobersko vreme ugodno vplivalo na pridelek ktruze. Skupni pridelek koruze bo letos znašal 2433 milijonov bušljev, torej 81 milijonov bušljev več kakor lani.

Pridelek tobaka se je povečal za štiri odstotke.

datno naročilo, je bilo objavljeno dan po volitvah. Izdelati bo moral tri tisoč zračno-hlajenih Pratt in Whitney motorjev, ki bodo manirani v zasledovalna letala. V ta namen bo zgrajena posevna nova tovarna v River Rouge, Mich.

V pogodbi je rečeno, da mora Fordova družba vpoštevati določbe Walsh-Healeyve postave, tikajoče se mezd in delovnega časa, značilno pa je, da v pogodbi sploh ni omenjena postava za delavske odnose (National Labor Relations Act).

R. J. Thomas, ki je velik prijatelj predsednika Roosevelta ter ga je tekom volilne kampanje vneto podpiral, je izjavil:

— United Auto Workers protestirajo proti vladi, ker je dalo naročilo družbo, ki je tako drzno kršila najvažnejše delavske postavbe.

— Vso pravico imamo upati, da bo vojni department v zvezi z drugimi zveznimi agencijami skrbel, da bo Ford Motor Company točno izpolnjevala vse določbe Wagnerjeve postave.

Unija avtnih delavcev je že začela kampanjo za organiziranje Fordovih delavcev.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakner, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za šest let \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

POSOJILO JUŽNI AMERIKI

V Santiago de Chile izhaja list "Opinion", ki prinaša pod naslovom "Severno ameriška kontrola" članek o sklepu Združenih držav, da podelijo južnoameriškim republikam kredit v znesku 500 milijonov dolarjev za zagotovitev gospodarske neodvisnosti od diktatorskih držav.

List pravi med drugim: — Južnoameriške republike v nobenem pogledu niso odvisne od diktatorskih držav, kajti koristna trgovina se nikakor ne pomeni odvisnosti. — V nasprotju s tem se pa lahko reče, da Združene države popolnoma kontrolirajo produkcijo Južne Amerike. Tako imajo naprimer v svojih rokah vso produkcijo petroleja v Venezueli in produkcijo bakra v republikah Čile ter produkcijo raznih drugih surovin in blaga v Braziliji in Centralni Ameriki. Ta dejstva pomenijo stvarno odvisnost.

List očita Združenim državam, da skušajo s pomočjo kreditov ojačati svojo premoč v Južni Ameriki. Članek se zaključuje z besedami: — Gospodarski kontroli bo sledila politična kontrola Združenih držav.

Članek je na prvi pogled povsem nedolžen, toda če ga človek globlje preudari, pride do zaključka, da ga je diktilrala nacijska propaganda, ki je posebno v republikah Čile močno razvita.

HITLER ŠIRI SVOJ VPLIV

Nobenega dvoma ni, da bo Hitler se pred koncem vojne skušal po svoje prikrojiti vse evropski kontinent. Predobro namreč ve, da bi se vse slabo seme, ki so ga zasejali njegovi agentje, razpršilo v vse štiri vetrove, ako bi bil poražen. Zato pa že danes poskuša, kolikor mu pač dopušča moči, prikrojiti vso Evropo po uzoru nemškega rajha.

Pri tem se poslužuje svoje preizkušene politike—ustrahovanja in izsiljevanja. Kakorhitro so nemške mehanizirane divizije do spele preko romunske meje ter zagospodovale deželi, sta Hitler in Mussolini namignila, da čaka ista usoda tudi Grško.

Nedolgo po tistem je italijansko vojaštvo vdrla v grško ozemlje, kjer pa, kot pravijo zadnja poročila, nima posebne sreče.

Da bo Grška poražena ni nobenega dvoma. Mussoliniju bi se še utegnulo protiviti, nikakor bi pa ne bilo grško vojaštvo kos preizkušeni nemški armadi.

Takoj po nemškem vpadu v Romunsko so začeli Hitlerjevi agentje po balkanskih državah oznanjati, da čaka slična usoda vsako državo, ki bi se drznila ustavljati Hitlerju.

Nemški agentje v Švici, na Švedskem, v Beogradu, v Sofiji, v Madridu in Ankari so noč in dan na delu ter širijo po radio in časopisju novice, ki morajo navdati slehernega s strahom. Posledice te gangsterske metode se že pojavljajo. Na Švedskem je bila naprimer cenzura poostrena. Časopisje, ki je objavilo svojevrstno poslanico, ki jo je poslal Hitler vrhovnemu poveljstvu švedske armade, je bilo konfiscirano.

V Berlin so bili povabljeni odlični švicarski gospodarstveniki, da bi razpravljali z nemškimi tovariši o novi trgovinski pogodbi. V Berlinu pa Švicarji niso drugega zvedeli kot določbe o najnovejšem nemškem kontrolnem sistemu.

Švicarji so sklepali tudi z Angleži trgovinsko pogodbo, sklenili je pa niso, kajti najnovejši nemški kontrolni sistem je bil v precejšnjem nasprotju z določbami nameravane pogodbe.

Jugoslavija in Bolgarska sta skoro istega dne izdali protizidovske postavbe, ki po svoji ostrosti ne zao-stajajo dosti za postavami, ki sta jih nekaj dni prej uveljavili Francija in Romunsko.

V Jugoslaviji in na Bolgarskem je razmeroma le malo Židov, tako da ne predstavljajo nobenega problema. Obe vladi sta jim še nedavno zatrdili, da bosta vpoštevati njihove pravice.

Hitler se pojavlja s svojimi zahtevami. Države mu vztrajajo in s tem prihajajo pod njegov vpliv.

Lahko se reče, da ima razen Grške in Turške že vso Evropo pod svojo komando.

Iz Jugoslavije

Na smrt obsojeni je zadovoljen.

Nedavno so v Somboru na smrt obsodili zakrknjenega roparskega morilca Antona Levoheviča, ki je umoril in oropal dve ženski. Lanskega leta je najprej v njenem stanovanju v Somboru zadavil vdovo Belo Markšan, kjer je bil nekaj mizarski pomočnik. Zato je vedel, da ima vdova denar. Komaj je prišel iz zapora, kamor je bil obsojen zaradi vzloma nekam drugam, je še iste noči prišel peš v Sombor ter vplnil v vdovino stanovanje, jo zadavil in ji vzel 29.000 din. S tem denarjem je odšel v Prčko, kjer je popival, dokler mu neke pevačice niso ukradle denarja. Takoj se je spomnil na drug vlom. S pomočjo še dveh drugih je vplnil v Županji pri vdovi Veroni Juzbašič. Tudi to je zadavil in ji vzel 40.000 din. Od tega denarja je 8000 din dal svojima sodelavcema drugo pa je spravil sam, toda že drugi dan v Zagrebu vse zapil in zapravil s pevačicami. Ko se je tretjič spravil, da bi v Djakovem oropal zlatarja M. Štimeca, so ga prijeli. Pred sodiščem je dejal, da mu ni nič zadaviti človeka. Pozneje se je začel kazati skesanega ter je po razglasitvi smrtnne obsodbe dejal: "Prav je tako, dobil bom kar sem zaslužil. Prosim pa naj se naglo naredi to, da ne bo preveč trpljenja."

Kmalu je prišel k njemu znanec, ki je dejal, kaj ti bo tak denar, ki pa zanj ne moreš nič kupiti. Ponudil se je, da on odkupi tiste zlatnike in srebrnike. Tomo je bil kajpada zadovoljen ter je vse skupaj prodal za 3000 din, med tem ko je bil njegov zaklad vreden najmanj 40.000 dinarjev.

V prepiru odsekal dvema sosedoma glavo.

V Tomašincu, blizu Varaždina je prišlo nedavno do stranskega krvoprelitja. 38 letni Ciril Brusar je v prepiru zaradi zemljišča navalil s sekiro najprej na svojega sosedo Martina Mlinariča in mu odsekal glavo. Starejši Mlinaričev brat Zvonko je prihitel bratu na pomoč, toda Brusar je zamahnil s sekiro in odsekal glavo še njenemu, potem se je pa sam prijavil o-rožnikom in povedal kaj je storil.

Mati in hči živi baklji.

V vasi Rijeka na Hrvaškem se je pripetila pred dnevi strašna nesreča. Kmetica Jaga Fajfirič je sušila v kuhinjo konopljo, ki se je naenkrat vnela, plameni se pa zajeli njo in njeno 2-letno hčerko Pepico. Otroček je v silnih mukah kmalu izdihnil, mater so pa prepeljali hudo opečeno v bolnišnico.

Morilec zkušal pobegniti iz ječe.

V Bjelovaru se je zagovarjal zaradi več ubojev in umorov Dušan Popović. V svoji celici je bil uklenjen v verige na rokah in nogah. Neke noči pa je s svojim nožem, ki ga je prenarjedil v pilo, prerezal verige na rokah in nogah ter se je pripravil na beg iz ječe skupaj s svojimi tovariši. Ko ga je zalotil ječar. Zdaj je njegovega upanja konec.

Kmet v boju z volkom.

V bolnišnico v bosanskem Konjicu je prišel kmet Dervo Maksunič iz vasi Gracija v okolici Ljubčkega. Mož je varoval ovce na planini Hajvaz blizu Konjice. Ko je ponoči spal, je preskočil ogrado velik

POTREBUJEM

moža z ženo za oskrbovanje SADNEGA VRTA. Mož mora biti več v sadjereji. Pismene ponudbe naj se pošljejo na naslov: Marija Rosenberg, Apt. 64, 270 Fort Washington Ave., New York City. 2x

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglobitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli tekom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York.

BOŽIČNA DARILA

Vsem onim, ki nameravajo za letošnji Božič svojim ljudem v starem kraju poslati kako denarno darilo, bi svetovali, da to čimprej store. Denarne pošiljave se še vedno izplačujejo v Jugoslaviji in Italiji. Da pa je denar izplačan v kar najkrajšem času—v petih dneh—svetujemo, da se pošlje po kablju, kar velja samo \$1.— več. — POTNIŠKI ODDELEK SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA Spisala Berta pl. Suttner 228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18 St., New York

volk, ter takoj napadel spečega kmeta. Popadel ga je za glavo. K sreči pa je Dervo Maksuni kot musliman spal s fesom na glavi. Zato je volku ostal v gobcu fes in mu obtičal v grlu. Dervo je planil pokoncu ter z obena rokama zgrabil volka za govtance, nakar je pričel kričati na pomoč. Prihitel je njegov brat Ahmet, ki je volka zaklal, nakar sta ga odrla.

Njegovo glavo pa sta odrezala ter jo je Dervo prinesel v Konjico kazat. Še vedno se v govtancu vidi Dervov fes. Moža so obvezali ter so mu dali injekcije zoper steklino.

Kmetje ubili glavno pričo.

V Bjelovaru vlada veliko zanimanje za obravnavo v zadevi ubojev iz osvete in sovraštva v vasi Vezišću. Po zaslišanju mnogih prič je sodišče oprostilo vse osumljenca zaradi pomanjkanja dokazov. Toda prišlo je do novega prelivanja krvi. Uboja osumljeni kmetje so javno grozili, da se bodo osvetili pričam, ki so bile krive, da so sedeli leto dni v preiskovalnem zaporu. In res so v zasedi pogakali glavno pričo Stjepana Kovača in ga ubili. Vseh 14 bivših obtožencev so ponovno aretirali in privedli v zapore zagrebske policije na odredbo samega bana.

Orožniki so ustrelili

nevarnega roparja Iva Matiča v vasi Živinica v bosanskem okraju Derventa. Matič se je že dolga leta pečal s tem poklicem. Ko so ga pred več leti orožniki že skoraj imeli v rokah, jim je ušel ter bežal v Beograd, kjer se je napolil kar naravnost k tedanjemu notranjemu ministru, kateremu je povedal, da ga preganjajo prav za prav le zato, ker je politično preganjan. Nato pa se je samšel ovadit beograjski policiji, nakar je bil v Banjaluki obsojen na 8 let ječe. Presedel pa jih je le pet, nakar je bil izpu-

Peter Zgaga

Predsednik Roosevelt je tudi letos premaknil Zahvalni dan za teden dni.

Določil je, naj ga Amerika praznuje že prihodnji četrtek, namesto zadnji četrtek v mesecu novembru, kot je že od nekdaj običaj.

Mnoge države se bodo pokorile predsednikovi odredbi, mnoge pa tudi ne.

Bo pač tako kot je bilo lani. Nekateri bodo imeli kar dva Zahvalna dneva.

Bolje dva kakor pa en sam. Po mojem mnenju, naj bi bil v teh burnih časih, vsak dan, ki ga preživimo v Ameriki, Zahvalni dan.

Do komoleca in še preko komolcev naj bi bili vsi hvaležni usodi, da nam je dano živeti v deželi, kjer je odločilna beseda naroda, ne pa volja posameznika.

ščen na pogojni dopust. Ko je prišel iz ječe, se je takoj spet lotil staroga poklica. Hodil je po vaseh, preoblečen v finančarja, ter od ljudi pobiral državno trošarino. Nabral je takrat nad 30 tisoč dinarjev. Orožniki so ga kmalu prijeli in ga uklenili, vendar jim je ušel.

Vozil se je po Bosni kar z vozom, vlandjal ter z vozom odvažal ukradeno blago. Orožniki ga dolgo niso mogli prijeti. Te dni pa so zvedeli, kje se skriva. Obkolili so tisto hišo, nakar so ga pozvali, naj se vda.

Mož pa je z revolverjem začel streljati iz hiše, nakar se je pogal skozi okno in skušal pobegniti. Orožniki so začeli streljati. Matič je dobil strel v srce, ki je končal njegovo življenje.

Pogajanja pri Levitonu

Delavci pri Leviton Manufacturing Company v Brooklynu, ki že dolgo tednov štrajkajo, bo zastopal pri pogajanjih s kompanijo local št. 3 International Brotherhood of Eleitrical Workers (AFL).

SLOVENSKA VESELICA

Delavsko samostojno podporno društvo bo priredilo prvo predpustno soboto svojo veselico v prostorih rojaka "Fr. Arneža v Ridgewoodu. Pozneje bo še bolj natančno oznanjeno v "Glasu Naroda".

Nedavno sem bral poročilo o uglednem evropskem pisatelju, ki se mu je posrečilo pobegniti pred nacijskim terorjem v Združene države.

Ko so ga vprašali časnarjji, kaj je napravilo v novi domovini nanj najmočnejši vtis, ni odvrnil, da newyorški nebotičniki, newyorška podulnična železnica, sijajni domovi ameriških milijonarjev, neprekosljvi ameriški železniški in potniški sistem.

Ne, pisatelj je videl nekaj drugega, nanj je vse nekaj drugega napravilo najmočnejši vtis.

— Vsako opoldne in vsako popoldne, — je rekel, slonim ob oknu in opazujem otroke vračajoče se iz šole. Ti otroci so veselih obrazov, ti otroci se smejejo. Ti otroci veselo vzklikajo, razposajeni so in se igrajo. Prijatelji, tega vse zadnje leto nisem videl v Evropi. Ne v Nemčiji, ne v Franciji, ne v Angliji, ne v Italiji, ne na Španskem. Tam je že v obrazih petletnih otrok skrb. — Strah in pomanjkanje sta jim vtisnila svoj pečat. Tukaj so pa otroci veseli, tukaj se otroci igrajo. To, prijatelji, je napravilo name najmočnejši vtis.

Bivši romunski kralj Karol je s svojo priležnico Magdo Lupescu nekje na Španskem.

Baje se je poročil z njo in sicer iz dveh razlogov: da bi preprečil njen izgon na Romunsko in da bi mogel odpotovati v Ameriko.

Kanada bi ga menda sprejela, Združene države težko.

Značilno je, kako spoštljivo piše o njem jugoslovansko starokrajsko časopisje.

Pravi, da se je moral vkloniti zahtevam časa in se odpovedati prestolu v korist svojemu sinu Mihaelu, katerega je pa pred leti za prestol osleparyl.

Z izjemo enega so vsi slovenski časopisi zamolčali, da je odpotoval iz Romunske v Magdinem spremstvu, četudi vsa javnost ve, da mu je bila rdečelasa ljubica tisočkrat bolj pri srcu, kot pa "preljubi romunski narod", od katerega se je pred odhodom takom hivanjsko poslovil.

Čemu ta molk v časopisju? Čemu taka obzirnost napram dvornemu zlahtniku?

Volitve so za nami. Razburjenje se je pomirilo.

Poraženi republikanski kandidat Wendell W. Willkie je pozval narod, naj strne vse svoje moči in naj pomaga predsedniku Rooseveltu v njegovih poštenih prizadevanjih.

Kaj bi se zgodilo v kakšni evropski državi v sličnih okoliščinah?

Poraženi kandidat bi zbiral okoli sebe armado in se pripravil na pohod proti glavnemu mestu.

Še dober mesec je do božiča.

Za današnji dan so napovedali v New Yorku sneg.

Toda tolažba je že tukaj. Zdaj se dnevi krajšajo, po petih tednih se bodo začeli daljšati.

O svetih Treh kraljih se bo dan podaljšal za petelinji zija.

Do sv. Treh kraljev je pa komaj sedem tednov.

Salamensko naglo tečejo leta.

Blagor tistim ženskam, ki bodo z novim letom za leto dni mlajše.

Če je v samoprevari res kakšen užitek, ga jim iz srca privoščim.

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	---	\$ 2.20
200 DIN.	---	\$ 4.00
300 DIN.	---	\$ 5.85
500 DIN.	---	\$ 9.25
1000 DIN.	---	\$ 18.—
2000 DIN.	---	\$ 35.—

V DINARJIH

100 LIR	---	\$ 5.—
200 LIR	---	\$ 9.50
300 LIR	---	\$ 14.—
500 LIR	---	\$ 22.50
1000 LIR	---	\$ 44.—
2000 LIR	---	\$ 87.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nerodno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO. :: : POTNIŠKI ODDELEK : :: 216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

THOMAS HALES:

Izgubljeni oče

“Gromska strela!” je zaklel prokurist prometne družbe Marholm & Co., Clarke. “danes je res vražji dan.”

“Mr. Clarke!”
Ko se je Clarke obrnil, je stal za njim mož sedemdesetih let, lepega, zanimivega igralškega obraza.

“Kdo ste? Kako ste prišli sem? Kaj bi radi?”
“Pišem se Riser. Služil sem pri tej tvrdki pred 40 leti pod vašim očetom. Zdaj mi prede slaba. Rad bi dobil službo skladiščnika ali kaj podobnega.”

“Čeprav se je Clarke jezil, se je moral nasmejniti.
“Kaj pa veste zdaj o naši trgovini. Pred štiridesetimi leti je bilo vse drugače. Zdaj ste par star mož in seveda, takoj bi radi postali skladiščnik. Zakaj pa ne kar ravnatelj.”

“To vlogo sem tudi že igral, se je zasmel star mož, toda njegov glas je zvenel otožno.

Clarke je dvignil obrvi.
“Kaj ste bili doslej?” je vprašal.

“Igralec.” je odgovoril Riser in se ponosno vzravnaval. “Francesco Riser.”

“Italijan ali Nemeček?”
“To je moje umetniško ime. V resnici sem otrok New Yorka.”

Clarke se je nasmejniti, rekoč:
“In norec.”

Potlej se je na obrnil k službenici in zagozdrjal.

“Ne puščajte v mojo pisarno vsakogar, ki pride z ulice. In avdienea je bila končana.

Utrujen se je vrnil stari komedijant po dolgi hoji v tesno sobico, kjer je stanoval kot podnajemnik.

“Torej zopet nič! Najemnik je bil že dolgo dožan. Imel je samo še eno obleko in že je trpel lakoto.

Francesco Riser je bil v začetku stoletja ljubljence elegantnih newyorških pevskih dvoran. Sant Bernard Shaw je smatral tega grotesknega kemika s solzo v glasu za sijajnega predstavitelja ljudi, ki bi lahko ustvarjali tragične postavke na odrih najboljših revij tako, kakor je mogel to mnogo let pozneje American Charlie Chaplin v nemem filmu.

Toda kmalu se je izpremenil okus občinstva in Riser je veljal med harlekinskimi ples-

nimi šaljevci za zastarelega. Mož ni imel tempa naše dobe. Celo v predmestnih varietejih so sprejemali zdaj Riserja bolj neradi.

Zdaj se je hotel obrniti k stroki od katere je bil kot mladenič pobegnil. Tedaj ko ga je vlekle sree h gledališča, je bil očarljiv, lep mladenič, za katerega so se kar po vrsti vnemala ženska srea.

IS svojim prijetno zvenečim tenorjem je bil gotovo lepo napredoval pri operi, toda tudi od opere je zopet pobegnil in presedlal k varietej, kjer je kmalu postal slaven ljubljence občinstva.

Kot mladi tenorist se je seznanil s prekrasno hčerko Williamo Doyle. Lastnika velikega modnega salona “E. Dolye & sin.”

Frances. razvajena hči iz u-glednega doma, je postala proti volji roditeljev igralka in pri gledališču se je zaljubila v lepega Francesca ter umrla kmalu potem, ko je rodila Riserju sinčka.

Ponosni roditelji so prepričali, da se mladi tenorist ni poročil z njihovo hčerko. Zatajili so mu celo rojstvo njegovega sin ka. Francesco, ki je bil prav tedaj na umetniški turneji daleč od New Yorka, je dobil nekega dne samo kratko obvestilo, da je njegova ljubljena Frances umrla.

Pozneje ni slišal ničesar več o ugledni rodbini Doyle, ki je kmalu po hčerkinu smrti prodala svojo trgovino.

Zatajenega otroka je dala gospa Doyleova tujim ljudem, ki so ga za denar vzgajali prav tako brez ljubezni, kakor svoje lastne otroke. V otroku ljubezni se je kmalu zdramilo veselje do gledališča. Čeprav so mu redkobesedni redniki utajili, kar so vedeli o njegovih pravih roditeljih, je vlekle mladega Franka Doylea nerazumljivo nagnjenje k Francescu Riserju, čigar slika na plakatu je bil nekega dne opazil.

Frank je spoznal že priletno zvezdo varietejev v neki pevski dvorani. Ugajal mu je groteskni, vendar pa dobrodušni igraški način tega moža. Več let je hodil za njim kot poslušalec, kot gledalec.

V svojem klubu je potem Frank posnel Riserja tako temeljito, da je sčasoma ustvaril popolno njegovo kopijo. Potlej so pa postajali Frankovi

po-eti gledališča, kjer je nastopal Francesco, vedno redkejši. Nekega dne so odkrili Franka Doylea kot nado zvočnega filma. Prvi film z njim je ugajal občinstvu. Potem so napisali zanj nov film, ki ga je režiral Cecil B. de Mille in ki je Franka proslavil.

Potlej je pa prišel film “Izgubljeni oče”. Frank Doyle naj bi bil najprej igral v tem filmu mladega postopača, ki ga očara ženska, da opusti potepuštvu, se stalno naseli in slednjič obogati.

V nadaljnjem dejanju naj bi Frank predstavljal sina oboga-telega in postaranega potepu-ha. Stari oče, ki ga je neukrot-ljiva potepuška kri znova po-gzuala na cesto, se spokorjen vrne domov in sin ga toplo sprejme.

Režiser je iskal predstavitelja očeta. Tedaj se je spomnil Frank komika iz varietaja, ki se mu je v mladosti do solz smejal. Njemu je bil Frank zdaj podoben in posnel ga je v mimiki in govoru.

Več dni ni mogel Riser pre-boleti pomizanja, ki ga je bil doživel pri družbi Marholm. Tedaj je pa dobil nekega dne pismo s hotelsko firmo. Neznani manager ga je vabil, naj pride prihodnji dan v hotel Carlton.

Tistega dne zjutraj je ležala na nemoyorskih ulicah gosta megla. Doyle v svojem krasnem avtomobilu ni bil hitrejši od starega Riserja, ki se je previdno preiral skozi množico ljudi in vozil.

“Ali ste Francesco Riser, ki —” je vprašal manager.

“Seveda,” je prekinil Frank agenta in odhitel razprostrti rok proti priletnemu možu.

“To je on, to je moj sveti vzor.” Frank je pripovedoval agentu in prisotnim filmskim režiserjem že desetletje, kako se je več let navduševal za Riserja in kako ga je slepo posnel.

“Recite, ali ni bil Riser v mladih letih na las podoben meni?” je vzkliknil Frank “in ali ne bom pozneje jaz prav tak kakor je zdaj on?”

Ko je zaslišal ime Doyle, in zagledal pred seboj svojo mladeniško podobo, je takoj vedel, da je tisti, ki ga je dolga leta spoštoval in postal zdaj ponj njegov lastni sin.

Besede, ki so jih govorili okrog njega, je slišal kakor da prihajajo iz velike daljave in videl je samo Franka. Pripovedovali so mu dejanje filma “Izgubljenega očeta” vprašali so ga, da-li mu je všeč vloga očeta — on je pa molčal.

Manager Stone je bil čedalje bolj nezapljiv. Odvedel je Franka v stran in izrazil željo, da bi jim stari kaj zaigral.

Frank se je čutil užaljenega, ugovarjal je, toda slednjič je stopil k Riserju, da bi mu sporočil managerjevo željo.

Riser je vstal. Zdrnil se je iz spominov, ki so mu rojili po glavi ter dejal z namernim obrazom in solzo v glasu:

“Sin moj, ali mi moreš odpustiti, da do današnjega dne nisi imel očeta?”

To so bile besede iz njegove vloge, ki mu jo je Stone malo prej pripovedoval. Riser je slišal morda te besede v podzavesti, ne da bi se zmenil za nje. V tem trenutku se je hotel dati spoznati svojemu sinu.

Prirojena prisrčnost teh besed je vse pretresla, najbolj je pa ganila Franka. Objel je starega komika ter občudoval njegov naravni izraz in čustvo.

“Irish Republican Army”

Leta 1916 je bilo pokanje bomb in prasketanje strojnico namesto velikonočnih zvonov uvod v velikonočne praznike v Dublinu. Pred tem je odšlo 160.000 Ireev kot prostovoljcev na fronto (vsaj Angleži so jih imenovali “prostovoljci”). Na zelenih otokih je nevarno vrelo. Irski nacionalisti so povsod naglo napredovali in se pripravljali na oboroženo vstajo proti

Angležem. Tik pred vstajo se je pojavil v Dublinu sir Robert Casement, ki se je s podmornico pripeljal iz Nemčije. Bil je glavni vodja in duša narodne vstaje.

Petnajst let je bil v angleški konzularni službi. Po izbruhu svetovne vojne je agitiral proti vstopu Ireev v angleško armado. Konec leta 1914 je pobegnil v Nemčijo, odkoder je vodil priprave za vstajo.

Po angleških podatkih se je uprlo 12.000 oboroženih mož. Irci sami pravijo, da jih je bilo vsaj 15.000. Angleška policija Intelligence Service je pravočasno zavohala upor. Močne, odlično oborožene čete in pomoženi policijski oddelki so stali vedno v pripravljenosti. Orodne na Veliko noč so počili prvi strel. V Ulstru in Dublinu so nosili po ulicah velike transparente, med ljudstvo so raztresli na milijone letakov.

Med nemiri in pouličnimi boji so oklicali irsko republiko, ki pa se je kmalu zrušila pod ognjem angleških čet. Sir Robert Casement je bil ujet in odpejan v London. Dejstvo pa je, da je za nekaj časa le prenehala irska republikanska vlada. To dejstvo je največje važnosti za irsko republikansko armado, ki je zgrajena na osnovi te vlade. Irska republikanska armada, ki tudi danes v svobodni irski republiko ni dovoljena, se sklicuje na to, da je ona pravna naslednica v letu 1916 rojene republike. Svobodna republika Irsko ima danes svojo vojsko “Irish Republican Army” nezakonito še naprej deluje in se smatra za zakonito armado v letu 1916 za kratek čas porojene republike.

Zgodovina irskega osvobodilnega gibanja bi bila nepopolna, če bi ne omenili zanimive osebnosti sedanjega predsednika Irske republike, Eamona de Valera. Ta mož, rojen v Ameriki kot sin španske matere, je vodil poleg sira Roberta Casementa omenjeno velikonočno vstajo, je bil obsojen na dosmrtno ječo, izpuščen na svobodo, obsojen in zopet izpuščen. Dobro je spoznal notranjost angleških in irskih ječ. Do leta 1921 je bil aktivni član Irske republikanske armade, tega leta pa je izstopil in ustanovil nekoliko zmernejšo stranko Fianna Fail (vojaki Irske).

Leta 1922 je izbruhnila na Irskem državljanska vojna. Končala se je s porazom irske republikanske armade. Tisoči so zbežali na Angleško, kjer so do zadnjega tajno delali proti Angliji. Zlasti lansko leto so nastopili zelo učinkovito. Angleška vlada je izdala proti njim stroge odredbe, ki so v živem nasprotju z dotodanjim angleškim strogo demokratiškim izročilom. Dovoljevale so celo vstop v zasebno stanovanje brez posebnega poprejšnjega načela slovite angleške Magné Charté.

Notranja organizacija Irske republikanske armade je skrivnostna in tajna. Le toliko je znano, da ima vrhovni svet v tako imenovanem “Supreme Army Council”. Po angleških podatkih ima danes še 10.000 članov. Zaradi strogih ukrepov proti njim so mnogi zbežali iz Anglije. Ker je Irsko edini član angleškega imperija, ki je ostal v sedanjji vojni nevturalen, je vzela mnogo vetra z jader Irske republikanske armade.

“Sprejeti ste,” je vzkliknil Stone in imenoval honorar, ki se je zdel Riserju kraljevski. “Ste zadovoljni, gospod Riser?”

Riser je molče prikimal in podpisal pogodbo. Še vedno ni mogel vsega razumeti. Ali je bil to film ali čudež?

Pozneje ko je sedel Francesco s Frankom pri čaši vina in pripovedoval o Francescu, o mučnici materinstva, je mladi filmski igralec zvedel, zakaj je zvenel Riserjev stavek tako naravno, da je prinesel ubogemu komedijantu sijajno pogodbo.

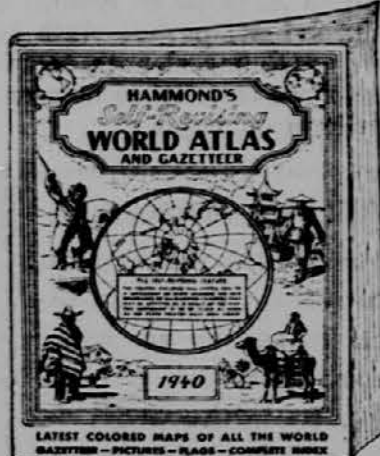
Vsaki film ima svojo usodo. Film “Izgubljeni oče” ni prišel do veljave med tako zvanimi senzacionalnimi novostmi. Navzlic pretresljivi vsebini in točno po življenju napisanemu libretu ter sijajni igralski uprizoritvi ni prišel film na evropska tla.

Toda besede: “Sin, moj, ali mi moreš odpustiti, da do današnjega dne nisi imel očeta?” so privabile Americanom mnogo solz v oči. Največji igralec sveta ni mogel vplivati močneje na čustva in živce gledalcev.

Francesco Riser je bil nekaj časa v ameriški filmski industriji trabant žarečega sozvezdja, ki se je imenovalo Frank Doyle. Zda je Francesco že mrtev, pozabljeni Frank pa “igra” prokurista v tovarni svojega bogatega tasta.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev

42 velikih strani; 32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zstav vodilnih držav;

45 svetovnih slik popolnoma označenih; Zanimivi svetovni dogodki. Najnovejši zemljevid kaže cell svet in tudi:

RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov

Pošljite svoto v znamkah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPEAVLJA KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanjji vojni.

Naročite Atlas pri: “GLAS NARODA” 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

★ knjige, ki Vas bo zanimale!

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj živi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšega prevoda si skoro ne moremo želeli. Cena 85c

OPOMBA: Knjige označene z ★, so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Maticič. (411 strani.) Najznamenitejšo delo pisatelja “Na krvavih poljanah.” Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

PJOTR - RASPUTIN

Pisatelj Klabund. (Poslovenil Boris Rihteršič.) Pisatelj se je poglobil v življenje na ruskem dvoru in nam v jasni luči prikaže delovanje skrivnostnega meniha Rasputina. Trdo vezano, 125 strani 75c

GREŠNIK LENART

Spisal Ivan Cankar. Eno najboljših del našega najboljšega pisatelja, v katerem se predstavlja kot izborn poznavalec otroške duše. Mehko vezano, 114 str. Cena \$1.—

TOLMINCI

Spisal Ivan Pregelj. Ko je postala pest gosposke le preteška in pretrda, so se Tolminci spuntali. V Gorico so šli oboroženi in s vilami in cepci. “In galjota vile v vamp!” je bilo njihovo geslo. Toda punt ni uspel. Cena \$1.50

IZZA KONGRESA

Spisal Ivan Tavčar, 548 strani. Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devetnajstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50

MORSKI RAZBOJNIK.

Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK.

Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

SAMOSILNIA.

Spisal Anton Navačan (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Novočana, ki se je proslavil s svojo zbirko “Naša vas.” Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

KNJIGARNA Glas Naroda 216 WEST 18th STREET NEW YORK

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

“Glas Naroda”

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

V METEŽU

Roman - Spisala: MARLJA KMETOVA

42

Hotela je moliti, pa se je sponmila svojih mladih dni in onega zadnjega dneva posvetnega življenja...

V koru za redovnice se je motno pretakala črnina redovniških oblek s svetlobo altarja...

V cerkvi je bila svečanost v ozračju, veliki altar se je blestel od zlata in rož...

Vanda ni čutila tal pod seboj. Venomer je zrla v križ. A ko se je za hip ozela po redovnicah...

"Solnce - Bog!" - zdrznila se je. In je izgovarjala besede odpovedi in daritve...

"Gospod, stori z menoj, kar hočeš; saj vem, da me ljubiš." Spet se je razmahnila pesem...

Po končani svečanosti so šumeli glasovi v samostanu, hodniki so bili polni gostov in čestitaj ni bilo kraja...

"Saj res, kar sama sem," je dejala Vanda in se ozrla. "In vam je hudo, ker ni nikogar iz Trsta?"

"Nič ne marajte. V Bogu smo vedno vsi združeni." "O, saj ne tožino in nisem žalostna. Saj sem tu doma."

"Tako je prav. Bog vas je zdajle gotovo vesel." "Odsi sta skupaj v lepo okrašeno jedilnico..."

"Ves, Melanija," je dejala Tina, "pa mi je vendarle žal, da te nisem poslušala."

"Tudaj pač ni bil še tvoj čas za moje nasvete," je dejala Melanija in se zamislila.

"Ali bi bila ti kdaj zamenjala z menoj?" "Jaz?" je v zadregi odvrnila Melanija.

"Lepo ti je," je zamisljeno rekla Tina in jo pogledala. "Lepo."

"In vajina hiša?" "Že stoji. Kmalu se preselimo vanjo." "In vrt in otroci - in kitajsko obzidje - še veš?"

"Vem. Pa pustiva to. Kako je tebi danes?" "Hvala za vprašanje," je odgovorila Tina in se zadržala v strop.

"Pa se mi zdiš vendar boljša danes. Morda bi bilo dobro, če malo vstaneš."

"Da bi vstala? Zmogla bi že - a nič me ni volja. Ležala bi, ležala in spala - spala dalje in dalje. A spanca ni."

"So še tako hude bolečine?" "Vajena sem jih. Če bi prešle, nemara bi mi bilo še doččas po njih."

"Ne tako, Tina. Zaupati moraš v zdravje. Saj pride." "Ne pride - že vem, kako je z menoj. Po vseh teh operacijah, po vseh teh letih - kako bo prišlo zdravje?"

"Zdravnik vendarle upa," je dejala Melanija, čeprav je vedela, da ima Tina prav in se ji je smilila.

"Zdravnik naj le upa - jaz pa ne. Pustiva to neokusnost. Si videla Andreja?" "Srečala sem ga."

"Kakšen je, kajne! Zares me ima rad, da ga je tako prevzela moja bolezen. Časih ne vem, če sploh še živi. Kar tava okrog in me venomer gleda. In že sam je kakor kost in koža. Škoda njegovega življenja, ki se je tako oklenilo mojega in se razbilo, kot se je moje."

Tina se je grenko nasmehnila. "O, on je prepričan, da ozdraviš," je rekla Melanija. "Še bolj, kot zdravnik. vent. Strah ga je, če bi se motil. Kaj meniš, kaj je zakrivil v življenju, da je bil tako kaznovan in se je tako zagledal vame?"

in se je tako zagledal vame?" je vprašala Tina.

Krasen večer med prijatelji

Ne morem si kaj, da ne bi na pristanišče, ter nastopiti redno temu mestu v javnosti omenil, kako krasen večer sem imel...

Moj dober prijatelj je povabil na večerjo naše odlične gospe častnike jugoslovanskega parnika "Lovčen," kateri se še vedno nahaja v New Yorku...

Moj prijatelj Nace Hude, je šel že rano popoldne osebno po naše "fante" na parnik ter jih je pripeljal na Osmo, kjer nam je servirala naša znana rojkinja Mrs. Pauline Carl izvrstno večerjo...

To pa ni bila kakšna revanža našim odličnim gostom nego samo prijateljski sestanek, da se s tem malo pokaže bratsko prijateljstvo med našimi sobratji, ki so dospeli iz naše domovine...

BOMBARDIRANJE ANGLEŠKE PRESTOLNICE

Londonski dopisnik švedskega dnevnika "Nya Dagligt Allehanda" poroča svojemur listu vtise o bombardiranju angleške prestolnice in pravi:

Severni del hiš ob Temzi, ki je bil že v popoldanskih urah razdejan po neniških bombnih napadih, so začeli najprej izpraznjevati. Prebivalstvo, ki je stanovalo v bližini ondotnih industrijskih naprav, je dirjalo k vozovom, da bi ušlo peklenskemu trušču...

Novinar se je skušal preriti proti južni strani reke in je na ta način dospel v bližino dokov. Ambulančni vozovi in gasilci so dirjali sem in tja ter so zvonili, da so se jim ljudje mogli umikati v stran...

"Videl sem vžigalno bombo, ki je zadela neki rezervoar v plinarni, pravi dopisnik. Toda razdejanje bombe samo ob sebi še ni bilo toliko hudo. Mnogo hujski je bil peklenski trušč, ki so ga povzročali protiletalski topovi in ropotanje letal v zraku. Vse skupaj se je zdelo kakor peklenska simfonija nepopisne groze. Ko sem dospel v

vožnjo med New Yorkom in Lizbono na Portugalskem, kar pa je bilo začasno v-sled resnih evropskih razmer ustavljeno za nedoločen čas.

Gospodje častniki, lepo je od vas, da ste se povabili našega prijatelja iz Osme tako v lepem številu odzvali. Uverjeni smo, da boste i-to storili tudi na povabilo drugih naših družin ali prijateljev...

Želimo vam veliko razvedrila in zabave tudi v nadalje, dokler ostanete med nami. Kadar pa se zopet povrne v Jugoslavijo, pa nam v našem imenu iskreno pozdravite naše tamošnje sobrate in sestre ter jim povejte, da je naša iskrena želja, da bo naša Jugoslavija ostala še v nadalje nedotaknjena od njenih krvolobnih sovražnikov...

Anthony Svet.

londonski West End, se mi je zdelo, kakor da sem se zdrnil iz strašnih sanj. Veliki deli devetmilijonskega mesta so morali doživeti grozo in strahote vojne, medtem ko drugi okrajni sploh še niso okusili njene tragedije.

ČEDALJE VEČ SLEPOTE

Nedavno se je vršil kongres nemških okolistov v Draždanah. Udeležilo se ga je okoli 300 strokovnjakov, ki so obravnavali očesne bolezni z oziranjem na vojno. Ker se raznašajo glasovi, da ljudje vedno bolj trpe za takozvano "nočno slepoto" so zdravniki izjavili, da ta ne izvira od zatujenjanja tenzevč od tega, ker ljudje ne postopajo pravilno...

Prava "nočna slepota" nastaja samo zaradi pomanjkanja vitamina A, ta pa se nahaja v maslu, spinaci, paradižnikih in salati. "Nočna slepota se torej ne more označiti za bolezen, ki prihaja od vojne.

GLAS NARODA pošiljamo v staro do movino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. - V Italijo lista ne pošiljamo.

VAŽNO ZA NAROČNIKE Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam približate nepotrebnega dela in strokov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati...

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
OHIO: Barberton, Frank Froha
INDIANA: Indianapolis: Frank Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevcša
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MINNESOTA: Chisholm, J. Lukančič
MONTANA: Roundup, M. M. Paulan
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet

"ODPRTA NOC IN DAN SO GROBA VRATA..."

Na Ely, Minn., je umrla vdova Mrs. Johanna Merkun, v starosti 52 let. Njeno dekleško ime je bilo Johanna Vranešič, rojena v Tribuče pri Črnomlju v Beli Krajini.

Pred dnevi je v Aurora, Ill. umrla Mrs. Agnes Praprotnik, roj. Dežman, stara 72 let in doma iz Šmarjet na Dolenjskem. Zapuščena sina in hčer.

V Chicago, Ill. je 3. nov. preminil John Junko, star 75 let in rojen v Črnomlju. Bela Krajina. V Chicago se je priselil pred 52 leti in ves ta čas je živel tukaj. Zapuščena sina in tri hčere, v Detroitu pa bratrat Leopolda in brata Franka nekje v Pennsylvaniji.

V Chisholm, Min. je dne 26. oktobra umrl Rudolf Robnik, star 62 let, doma iz Luč pri Ljubnem. V Ameriki je bival 34 let, in sicer ves čas v Chisholmu. Zapuščena žena, dva sestra, tri hčere in tri sestre, v Milwaukee, Wis., dve hčeri, v starem kraju pa dva brata in sestro.

Dne 5. nov. je v okrajni bolnišnici v Chicago, Ill. umrl rojak Frank Rutar, star 59 let in doma iz Markonea.

- OHIO: Barberton, Frank Froha
INDIANA: Indianapolis: Frank Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevcša
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MINNESOTA: Chisholm, J. Lukančič
MONTANA: Roundup, M. M. Paulan
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet

ROMANI Karol Maya Zdaj lahko našim čitateljem postrežimo s vplatnu vezanimi knjigami tega znanega romanopisca.

Skupina 3. knjig - \$5.

- SUŽNJI-1. KNJIGA 631 strani, Knjiga vsebuje: Konji in ljudje v svetu; V grobnici in po puščavi; Bele sužnje. \$2.00
SUŽNJI-2. KNJIGA 622 strani, Knjiga vsebuje: V levjem brlogu; Jezero krodilov; Abu Hamsa Mija; Ob ravniku. \$2.00
SUŽNJI-3. KNJIGA 622 strani, Knjiga vsebuje: Zadnji lov na sužnje; Ljubite svoje sovražnike; Na seri-bah; Ugman. \$2.00

V PLATNU VEZ

- BELA REKA 624 strani, s slikami. Vsebina: Dvojnik; Pred vojnim sodiščem; Ob Uruguaju; Črez mejo. \$2.00
DOLINA SMRTI 67 strani, s slikami. Vsebina: Miss Alma; Derviš; Spletke in zanke; Pekel. \$2.00

SOBOLJAR IN KOZAK

592 strani, s slikami. Vsebina: Kozak številka deset; Na sledu; Ob Bajkalskem jezeru; Domov. \$2.00

V CORDILLERAH

625 strani, s slikami. Vsebina: Gran Chaco; Puščavnik; Lov na Sendadora; Božja sodba. \$2.00

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

624 strani. - Vsebina: Med drvarji divjega zapada; Na Butlerjevi farmi; Dvojboj za življenje; Potopljeni zakladi. \$2.00

BROŠIRANO

IZ BAGDADA V ŠTAMBU 4 knjige, s slikami, 627 strani. Vsebina: Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu z Goropa; Družba En Nasr. \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami. Vsebina: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šamarih; Med jezidi. \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 591 strani, s slikami. Vsebina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjenima. \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, 577 strani s slikami. Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridi; Ob Vardarju. \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani. Vsebina: Kovčar Šimen; Zaroča z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik. \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1794 strani. Vsebina: Izseljeni; Yuma Šetar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta; Izdajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dedič. \$3.50

POŠTINNA PLAČANA

Naročite pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Za ljubitelje leposlovja

- CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik (136 strani.) Kersnik je pisal Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklanem" je ena njegovih najboljših povesti. Cena \$1.00
MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere. Cena \$1.00
MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Rider Hagard. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiri-desetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše ertice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt". Cena 85c.
IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50
KLEOPATRA. Spisal Rider Hagard. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu kraljstvu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt. Cena \$1.45
KRISTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dobrodu poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

(Nadaljevanje prihodnjič.)